

16.1.2012

Valtiovarainministeriö

lausuntopyyntönne 14.12.2011

LAUSUNTO TULLILAITOKSEN ORGANISAATION UUDISTAMISESTA

Sisäasiainministeriö lähettää oheisena ministeriön poliisiosaston lausunnon asiassa.

Lausuntonaan ministeriö yhtyy poliisiosaston lausuntoon.

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Hallitusneuvos

Ismo Atosuo

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä. Sisäasiainministeriö SM 16.01.2012 klo 19.14. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

SM:n poliisiosaston lausunto 10.1.2012

Tiedoksi

Ministeri
Valtiosihteeri
Erityisavustajat

10.1.2012

Sisäasiainministeriön hallintoyksikkö

Lausuntopyyntö 15.12.2011

Poliisiosaston lausunto tullilaitoksen organisaation uudistamisesta

Ministeriön lausunnon kokoamista varten on hallintoyksikkö pyytänyt poliisiosastolta lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi Tullin hallinnosta sekä siihen liittyvien eräiden lakien muuttamisesta.

Poliisiosasto lausuu ehdotettavasta tullihallinnon uudesta organisaatiosta seuraavaa.

Ehdotuksen mukaan Tullihallituksesta, sen alaisista viidestä tullipiiristä ja tullilaboratoriosta muodostettaisiin valtiovarainministeriön hallinnonalalle uusi Tulli -niminen viranomainen, jonka toimialueena olisi koko maa.

Tullissa olisi sen päätehtäviä varten kolme yksikköä: ulkomaankauppa- ja verotusosasto, valvontaosasto ja tulliyksiköt niminen yksikkö. Ulkomaankauppa- ja verotusosaston tehtävät organisoidaisiin valtakunnallisesti johdettaviin toimintayksiköihin joko täysin maantieteellisestä paikasta riippumattomasti tai ainakin laajasti tiettyyn paikkaan sijoittumatta. Valvontaosastolla valtakunnallisina tehtävinä olisivat verotarkastus ja rikostorjunta rikostutkintatehtävineen. Valvontaosasto ohjaisi myös Tullin valvontatehtäviä, jotka suoritettaisiin tulliyksiköt - nimisessä yksikössä, johon perustettaisiin 9 alueyksikköä tullitoimipaikkoinen ilman alueellisia toimialuerajoja. Tullilaboratorio olisi valvontaosaston toimintayksikkö ja siitä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksessa, kun muilta osin yksiköiden organisointi jätettäisiin Tullin ja sen yksiköiden työjärjestyksissä päätettäväksi.

Merkillepantavaa uudessa Tulli -organisaatiossa on käytännön tullityön järjestäminen valtakunnallisiksi toiminnoiksi palveluiden kysyntää ja tarvetta vastaavasti. Taustalla on laajempi kehityskulku, jonka mukaan kansainvälisen kaupan ja EU:n sisämarkkinoiden häiriöttömän toiminnan turvaamiseksi EU:n jäsenmaiden tullien tulisi toimia yhteen kuin yksi tulliviranomainen. Sähköisen tulliasioinnin mahdollisuus vähentää jo nykyisellään tarvetta asioida fyysisesti tullitoimipaikassa. Keskeistä myös muissa valtakunnallisesti johdettavissa toiminnoissa olisi se, että henkilöstö voisi sijoittua joustavasti eri puolille maata alueyksiköihin ja niiden toimipaikkoihin. Ehdotuksen mukaan uudistus antaisi henkilöstölle mahdollisuuksia laajentaa osaamistaan ja tämän turvaamiseksi työnantaja tarjoaisi koulutuksen uusiin tehtäviin.

Tullin tehtäviä ei ehdoteta muutettavaksi. Sen mukaan kuin muualla laissa erikseen säädetään, Tulli muun muassa toimittaisi verotusta ja tutkisi tullirikoksia. Poliisitoimen kannalta keskeistä on PTR -rikostorjuntayhteistyön edelleen kehittäminen, ja kiinnostava kysymys on se, miten uudistuksessa on huomioitu viranomaisyhteistyöhön liittyvän koordinaation ja ohjauksen järjestäminen tulevaisuudessa. Hallintolaissa voisi olla viittaus PTR-lainsäädäntöön, jolla säädellään rikosten torjuntaan liittyvästä viranomaisten välisestä yhteistyöstä.

Poliisitoimen kannalta kiinnostava kysymys on myös tullin esitutinnan aseman muotoutuminen sekä laboratoriotoiminta. Esityksestä ei ilmene millä tavalla tullin esitutkinta on tulevaisuudessa tarkoitus järjestää eikä poliisiosastolla näin ollen ole mahdollisuuksia arvioida uudistuksen vaikutuksia rikostorjunnan näkökulmasta. Sosiaali- ja terveysministeriö on vuonna 2011 asettanut lääkkeitä ja lääkeaineita tutkivien laboratorioden välisen yhteistyön tehostamista selvittävän työryhmän, jossa on pohdittu muun muassa tullin ja poliisin laboratoriotoiminnan työnjakoa.

Tullin hallintolaissa voitaisiin viitata myös tullilakiin, koska sieltä tulevat kaikki tullitoimintaan, valvontaan ja rikostutkintaan liittyvät toimivaltuudet, esitutkintaan liittyvä viranomaisten päätösvalta, tietojen luovuttaminen jne. Hallintolaissa olisi hyvä viitata myös tullilaitoksen neuvottelukuntaan, sen kokoonpanoon ja tehtäviin.

Poliisiosaston mielestä Tullin hallinnon kehittäminen yksiportaiseksi vastaavalla tavalla kuin verohallinnossa on kannatettava asia. Kun poliisin hallintorakenneuudistuksesta tehdään kokonaisvaltainen ulkopuolinen arviointi, olisi tullilaitoksen tulosohjauskokemuksista ja uuden organisaation pohdinnan yhteydessä syntyneistä ajatuksista hyötyä vertailukehittämisen kannalta.

Osastopäällikkö

Kauko Aaltomaa

Neuvotteleva virkamies

Esa Käyhkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsitelyjärjestelmässä.
Sisäasiainministeriö SM 10.01.2012 klo 16.27. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Ismo Atosuo

Tiedoksi

Poliisiosaston yksiköt, Poliisihallitus

